

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

Найменування центрального органу управління освітою, власника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. директора

Алла АДАМЕНКО

« 29 »

08

2022р.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Назва навчальної дисципліни

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки

фахового молодшого бакалавра

Назва освітньо-професійного ступеня

спеціальності

051 Економіка

Шифр і назва спеціальності

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Київським авіаційним фаховим коледжем

Повне найменування вищого навчального закладу

Розробник:

[Signature]
Підпис

Т.В. Жорень

викладач першої
категорії

Схвалено на засіданні циклової комісії
гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Назва циклової комісії

Протокол № 1, від «29» *[Signature]* 2022 р.

Голова циклової комісії

[Signature]
Підпис

Кригкова В.В.
Прізвище та ініціали

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Історія України» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності «Економіка»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: історична діяльність і суспільне життя українського народу в соціально-політичній та державотворчій сферах суспільства.

Міждисциплінарні зв'язки: вивченню дисципліни «Історія України» передують дисципліни «Всесвітня історія», а також пов'язується з подальшим вивченням дисциплін: «Економічна історія», «Політекономія» та «Розміщення продуктивних сил».

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

- Тема 1. Історичні передумови формування української державності.
- Тема 2. Київська Русь, її суспільно-політичний розвиток.
- Тема 3. Українські землі у складі іноземних держав. Виникнення українського козацтва (кінець XIV—XVII ст.).
- Тема 4. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б.Хмельницького (середина XVII ст.).
- Тема 5. Занепад Української козацької держави. «Велика Руїна» (друга пол. XVII ст.).
- Тема 6. Гетьманщина у складі Російської імперії. Остаточна ліквідація української державності (кінець XVII—XVIII ст.).
- Тема 7. Суспільний розвиток українських земель у складі Російської та Австрійської імперій у XIX ст.
- Тема 8. Україна на початку XX ст. Український національно-визвольний рух і державотворчі процеси у 1917-1921 рр.
- Тема 9. Україна в складі СРСР (1922-1939 рр.).
- Тема 10. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.).
- Тема 11. Суспільний розвиток України у повоєнний період та в умовах «відлиги» (друга пол. 40-х—85 рр.).
- Тема 12. Суспільно-політичний розвиток України в умовах незалежності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Історія України» є надання знань про сутність соціально-політичних процесів, що відбувалися в минулому й відбуваються в сучасній Україні, їх об'єктивну зумовленість, взаємозв'язки та взаємозалежності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія України» є формування вмінь аналізувати й оцінювати явища політичного розвитку українського суспільства в контексті світової історії, зіставляти історичні

процеси з епохами, застосовувати здобуті знання для прогнозування суспільних процесів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- історичні та культурні надбання наших предків,
- сутність соціально-політичних процесів, що відбувалися в минулому й відбуваються в сучасній Україні;
- кращі сучасні національні традиції у практиці сьогодення.

вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- порівнювати історичні події, процеси з періодами (епохами);
- розрізняти тенденційно подану історичну інформацію; працювати з відповідною літературою, вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою;
- використовувати сучасні інформаційні можливості;
- аргументовано, на основі історичних фактів, відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- самостійно підбирати матеріали для написання рефератів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 години за навчальним планом.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Історичні передумови формування української державності.

Походження та розселення слов'ян. Заняття, побут, культура. Племінні союзи. Анти, їх держава. Господарство та суспільний лад. Релігійний світогляд. Початки державності. Перші київські князі Аскольд та Дир.

Тема 2. Київська Русь, її суспільно-політичний розвиток

Концепція походження Київської Русі та її назви. Політична система та соціально-економічний розвиток. Внутрішня та зовнішня політика Київської держави. Київська Русь за часів Я. Мудрого. Формування удільних князівств та причини розпаду Київської Русі. Боротьба з монголо-татарською навалою. Розпад Київської Русі. Культура. Історичне значення Київської держави.

Тема 3. Українські землі у складі іноземних держав. Виникнення українського козацтва (кінець XIV—XVII ст.).

Українські землі в XIII – XIV столітті. Галицько-Волинська держава. Економічне становище та суспільно-політичний розвиток. Зовнішня і внутрішня політика. Данило Галицький. Становище українських земель під владою Золотої Орди.

Зміцнення Литовської держави. Проникнення Литви на українські землі, захоплення Волині, Чернігово-Сіверщини, Поділля, Київщини, Брацлавщини. Економічне та суспільно-політичне становище українського народу.

Литовські статuti. Зближення Литви і Польщі. Крєвська унія. Зміцнення Польщі та загарбання українських земель. Люблінська та Берестейська унії.

Виникнення українського козацтва. Побут, культура, звичаї, військово мистецтво та морські походи. Розбудова Запорізької Січі. Козацько-селянські повстання.

Тема 4. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б.Хмельницького (середина XVII ст.).

Причини і характер війни. Військові дії 1648-1653 роках. Формування української держави. Соціально-економічне становище України. Зовнішня та внутрішня політика. Переяславська Рада. „Березневі статті”.

Видатні політичні та військові діячі часів Визвольної війни.

Тема 5. Занепад Української козацької держави. «Велика руїна» (друга половина XVII століття)

Становище козацької держави після смерті Б. Хмельницького. Гетьманування І. Виговського. Гадяцький договір. Ю. Хмельницький. Переяславські статті 1659 рік. Поділ України на Лівобережну і Правобережну та боротьба за гетьманську владу.

Андрусівське перемир'я 1667 рік. Діяльність А. Дорошенка. Підписання „Вічного миру” 1686 рік. Запорізька Січ наприкінці XVII століття. Козацькі повстання. Культура України в другій половині XVII століття.

Тема 6. Гетьманщина у складі Російської імперії. Остаточна ліквідація української державності (кінець XVII—XVIII ст.)

Гетьманування І. Мазепи. Внутрішня та зовнішня політика. Північна війна, участь у ній українського козацтва. Полтавська битва 1709 рік, її наслідки. Ліквідація Запорізької Січі. Конституція Пилипа Орлика. Наступ на Українську автономію.

Перша та Друга Малоросійські колегії. Останній гетьман Запорізької Січі Кирило Розумовський. Розгром Запорізької Січі та ліквідація слобідського козацтва.

Соціально-економічне становище українських земель в складі Російської імперії в другій половині XVIII століття.

Національно-визвольні рухи на західно-українських землях (Опришківський рух) та на Правобережній Україні. Гайдамаччина, Коліївщина.

Культура України в XVII – XVIII столітті.

Тема 7. Суспільний розвиток українських земель у складі Російської та Австрійської імперії у XIX столітті

Приєднання українських земель до Росії та Австрії після переділу Польщі. Становище сільського господарства та промисловості. Загострення соціальних суперечок.

Політичне та національне гноблення українського народу. Початок національного відродження. І. Котляревський. Участь у декабристському русі. Таємні товариства. Кирило-Мефодіївське братство. Т. Шевченко.

Активізація національного руху на західноукраїнських землях. „Руська трійця”. Головна Руська Рада.

Загальна криза самодержавної системи після поразки в Кримській війні (1853-1856 роки). Скасування кріпосного права. Реформи 60-70 років. Соціально-економічний розвиток у пореформенні роки. Антиукраїнська політика царизму.

Російський революційний рух в Україні. Українофіли. Виникнення та діяльність громад.

Створення українських політичних товариств та партій на західноукраїнських землях та східній Україні. Москофіли. Народовці. І. Франко. Українська греко-католицька церква. Культура України в ХІХ столітті.

Тема 8. Україна на початку ХХ ст. Український національно-визвольний рух і державотворчі процеси у 1917-1921 рр.

Всесвітньо-історичні процеси і вплив їх на Україну. Розвиток капіталізму в промисловості та сільському господарстві. Діяльність українських партій. Революція 1905-1907 років в Україні. Національно-визвольний рух. Культурно-освітні організації. Столипінська реформа в Україні. Промислове піднесення 1910-1913 років. Україна у роки першої світової війни. Українські січові стрільці. Розвиток культури України.

Лютнева революція в Росії та її прояв на Україні. Центральна Рада, її Універсали. М. Грушевський, В. Винниченко.

Всеукраїнський національний Конгрес. Генеральний Секретаріат. Утворення Української Народної Республіки. Соціально-економічна, політична та національна програми. Війна РРФСР з УНР. Проголошення у Харкові Української Радянської Республіки. ІV Універсал. Брестський мир і Центральна Рада. Гетьманський переворот. Зовнішня та внутрішня політика П. Скоропадського. Директорія С. Петлюри. Національно-визвольний рух у Галичині та на західноукраїнських землях. Проголошення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР). Акт Соборності України 22. 01. 1919 року. Українська Галицька Армія. Розпад Директорії. Вторгнення радянських військ на території України. Перемога Радянської влади та її прояв на Україні. Отаманщина.

Тема 9. Україна в складі СРСР (1922-1939 роки)

Українська СРС на початку 20-х років. Голод 1921-1923 роки. Поворот до НЕПу. Формування федерації та входження України в склад СРСР. Українізація. Формування командно-адміністративного ладу. Політика індустріалізації. Перші п'ятирічки. Запровадження колгоспного ладу. Голодомор 1932-1933 років. Сталінські репресії. Наступ на українську культуру.

Соціально-економічне та політичне становище західноукраїнських земель в 20-30 роки. Національно-визвольний рух. Політичні партії, їх діяльність. С.

Бандера, А. Мельник. Становище Церкви. Буковина в складі Румунії, Автономія Закарпаття в складі Чехословаччини. Мюнхенська угода, її наслідки.

Тема 10. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.).

Україна в планах тоталітарних режимів. Пакт Молотова-Ріббентропа. Початок Другої світової війни і політика сталінського режиму. Включення Західної України, Північної Буковини та Південної Бессарабії до складу УРСР. Напад Німеччини на СРСР. Окупація України. Проголошення ООН Акту відновлення державності України 30 червня 1941 року. Гітлерівський терор. Партизанський рух. Українська Повстанська Армія (УПА). Військові операції на території України та визволення України. Закінчення Другої світової війни.

Тема 11. Суспільний розвиток України у повоєнний період та в умовах “відлиги” (друга пол. 40-х—85 рр.).

Відбудова зруйнованого господарства. Колективізація сільського господарства у західних областях України. Репресії та депортації місцевого населення. Рух опору на західноукраїнських землях. Ліквідація греко-католицької церкви. Голод 1946-1947 років. Антиукраїнська політика комуністичного режиму в галузях науки, освіти та культури.

Реформи 50-60 років та їх здійснення на Україні. „Хрущовська відлига”. Наростання кризи. Руйнування села. Дисидентські рухи в 60-80 роках.

Занепад економіки України. Суспільно-політичне життя. Русифікація української культури в 70-80 роках.

Тема 12. Суспільно-політичний розвиток України в умовах незалежності.

Демократизація суспільства. Перебудова і Україна. Чорнобильська катастрофа. Пошук виходу з економічного „тупика”. Активізація суспільно-політичного життя. Піднесення рівня національної свідомості. Народний рух України. Формування політичних партій. Національно-культурне відродження. Повернення забутих імен. Держава і церква. Проголошення державної незалежності. Президентські вибори. Розвал СРСР. Створення СНД. Зовнішня та внутрішня політика України. Проблема Кримського сепаратизму. Активізація суспільно-політичних процесів. Інтеграція України у світове господарство, налагодження співробітництва зі світовими торгівельно-економічними і фінансовими структурами. Розбудова правової держави.

3. Рекомендована література:

1. Борисенко В.Й. Курс української історії. – К., 1998.
2. Голубець М. Велика історія України: від найдавніших часів до 1923 року. Т. 1 /Передмова І. Крип'яковича. – Львів, 1935.
3. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України. – К., 1990.
4. Грушевський М.С. Історія України-Русі. В 2-х т. – К., 1990-1996.
5. Дорошенко Д. Нарис історії України. У 2-х т. – 1992.
6. Земерова Т.Ю., Скирда І.М. Історія України. Практичний довідник. — Харків, 2009.
7. Іванченко Л.П. Історія України. Повний курс. — Харків, 2009.

8. Історія України. / Керівн. авт. кол. Ю. Зайцев. – Львів, 1996.
9. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. Вид.2. – К., 1999.
10. Крип'якевич І. Історія України. – Львів, 1992.
11. Нартов В.В. Найвидатніші гетьмани та кошові отамани України. — Харків, 2007.
12. Полонська-Василенко Н. Історія України. У 2-х т. – 1992.
13. Субтельний О. Історія України. – К., 1993.

- 4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:** екзамен.
- 5. Засоби діагностики успішності навчання:** Комплексний державний екзамен